

MINISIRIW KA NAMCGSOBA

BURUKINA FASO

Kelenya - Nataga – Tilenniya

GUVERENEMAN KA KUMALASELA

**MINISIRIW KA
NYNGCN
KUMALASESEBÉ**

(PP-G/TRANS N°013-2024)

Irimutaliba Zan Emanuwéli WEDIRAWOGO

Wagadugu, saan 2024, Funtenibakalo tile 11

Minisiriw ka lögokun njogonye sigira Wagadugu,
lamusalon tile 11, saan 2024 Funtenibakalo ra, a daminana leeri 9
tuma na, ka laban leeri 12 temenin miniti 24, ni Kapiteni Iburayimu
TARAWORE ka namogoya ye, Jamana ka Makonoperesidan,
Minisiriw ka njogonye namogo.

Sebekulu minw sebenna njogonye
sigikun kono, o y'olu sègesège ka
latigeliw ta. Njogonyekulu ye
dalakunnafoniw di fana, a ye baara
namogoya dòw didi ka soro ka sira di
jamana kókan lasigidenyabaara dòw keli
ma.

I. LATIGELIW TALI

I.1. LAFASALI NI SODASIKOROW KA MINISIRISO TOGO RA

Nögonyekulu sonna **sariyaba kelen na**, min jasinna sodasiw ka kasobon kelen basigili ma Wagadugu kono.

O sariyaba nin ye saan 2009, cœcœkalo tile 13 ka sariyaba n°2009-631/PRES/PM/DEF lakurayali ye, min tun tara walisa ka sodasiw ka kasobon kelen basigi Wagadugu.

Kasodenw ti kun sodasiw ka negilikasobon (MAKA) kono tuguni, bari lafisayaliko foyi ma ke a ra kabi a dayeletuma na, k'a ke kasobon baarakelaw bi gwelya caaman kuben sisan, minw bi bo kasobonw dagabaliya n'o dögöyali la. Ka fara o kan, kasobon nunu ti sariyasiraw labato fana, minw ka kan ka kasoden dow bari ka gwere nogon na.

Kokura jenjen min donna sariyaba nin na, o ye ko, sebagaya dira lafasali minisiri ma, n'a makoya bi yen, ka boon dow sugandi yoro werew ra, minw yoro ka jan sisan ka kasobonw na, jango ka kasodenw mara yen.

O sariyaba nin tali sababu fe, sodasikititige bina se ka tugu sodasiw ka kititigebolo ka sariya ko walisa ka kasobon daganinw di kasodenw ma, minw bi ben kasobon yamaruyaninw ni koo wajibyaninw ma, kititigebolo suguw bi minw yira.

I.2. SOROW, NAFOLLOW NI SININASIGI YIRIWALISIRAW SEGSEGELI MINISIRISO TOGO RA,

Nögonyekulu sonna **kolasesebé fila (02)** ra.

Kolasesebé folo jasinna **sariya bololanin** ma, min bi sira di jango, an ka jamana k'a bolonc bila jurutasebé n°7462-BF kan, min donna Burukina Faso ani dunupa jamanaw ni nogon ce ka yiriwalijenkulu (IDA) ce Wagadugu, saan 2024, Foonenekalo tile 14, walisa ka wari sorc ka Burukina Faso ka entereneti basigilibaaraw lateliya baaradaw bee ra (PAKITI DIZITALI).

PAKITI DIZITALI ka magwenta ye ka enterenetibaara daganinw lafisaya walisa o sorci ka diya Burukina Faso yoro bee ra.

Dunupa jamanaw ni nogon ce ka yiriwalijenkulu ye juru min don Burukina Faso ra baarabololanin nin waleyali kanma, o warida ye **miliyon 150** ye amerikiwari (**IYESISE**) ra, n'o bi ben **miliyari bii kɔnɔntɔn** ni fila ani miliyon kemé wolonwula

**ni bii duuru ni fila ani waga bii wɔɔrɔ ni saba ani dɔrɔmɛ kɛmɛ kɔnɔntɔn ni bii wɔɔrɔ
(92 752 063 960) ma Sefawari ra.**

Burukina Faso ka enterenetibaaraw bayeləmali lateliyali baarabololanin tɔnɔbɔbaga jɔnjɔnw ye musow, funangew, fijetɔw, sigiyɔrɔfalenlaw, jamakulu minw bi sigiyɔrɔfalenlaw mina ani Guverenemən ka baarakəlaw (forobabaarakəlaw, lakɔlikaramɔgɔw ni kalanfaw), kenyereyebaradaw, baarakalan ka kalansoba labənninw n'a labənbaliw, sigiyɔrɔ ka baarabololanin dəməbagaw ani jenkuluw ye.

Nögonyekulu sɔnna walisa **sariya bololanin** nin ka bila ka taga makɔnɔ depitebulɔn na jango, o k'a səgesegɛ.

Kolasesɛbɛ filan pasinna Guverenemən ka saan 2023 ka baarakənafolo n'a ka wariw waleyali cogoya ma, foo ka se sanlabankalo tile 31 ma.

Guverenemən ka saan 2023 ka baarakənafolo waleyali la, **miliyari 2 756,84** le donna kəsuw kɔnɔ **sefawari ra**, musakaw kera **miliyari 3 441,20** ye **sefawari ra**, minw ye koo pasiginin latilenninw ye, olu sera **miliyari 2 782,86** ni **miliyari 3 426,14** ma **sefawari ra**.

O waleyali hakew bi ben baaraw kiiməhakebaw ma, minw ye **99,06%** ni **100,44%** ye, kasɔrɔ saan 2022 ra, o wagati kelen nin na, baaraw kiiməhakə tun ye **108,76%** ni **100,81%** ye.

Baarakenafolow waleyali laban na, waritɔ jənjənw səsenni kera sababu ye ka feere taninw ka baarakcogo naya file, olu minw tun pasinna baarakenafolo ni sərəw lasagocogo ma.

Min ye wari lasagoli ye, **miliyari 3 709,98 sefawari** ra, le donna Guvereneman ka waribondo jənjənw kənɔ kamasərɔ saan 2023 ra, foo sanlabankalo tile 31 loon, **miliyari 3 476,92** le tun sərɔra, o b'a yira ko saan kənɔ, dɔ farara wari sərɔnin kan, min kiiməhakε ye **6,70%** ye.

Saan 2023 ka sanlabankalo laban na, Guvereneman ka waribondo ka wari bəninw bi jati **miliyari 3 751,46 sefawari** ra. Saan 2022 ra, o wagati kelen nin kənɔ, wari bəninw tun ye **miliyari 3 552,04** ye **sefawari** ra, n'o ka saan kelen kiiməhakε bi ben **5,61%** ma.

Nəgənyekulu sənna walisa **sariya bololanin** nin ka bila ka taga makənə depitebulən na jango, o k'a segesəge.

I.3. KITITIGE NI ADAMADENJOW MINISIRI, MIN BI BAARAKENGENGYAW BASIGI NI BAARADABAW YE, JAMANA MASIRIW N'A DASIRIKAN KƏRƏSIBAGA TƏGƏ RA,

Nəgənyekulu sənna **sariyaba kelen na** min bi sira di jango, o ka kititigesəbedonlaba sigi, min ye kititigesəbedonlaw naməgo ye.

O sariyaba nin tali sababu fə, an balimance Sumayila **ZANGO, Matirkili 259 395 K**, kategori A, eseli G, kilasi 11ɔ, eselən 5nan, kera kititigesəbedonlaba, kititigesəbedonlaw naməgo ye Kəngusi ka kobakititigəbolo la, ka far'a ka baara kərəman kan, min ye kititigesəbedonlaba, kititigesəbedonlaw naməgo ye Kəngusi ka maracogo kitibolo la.

II. DALA KUNNAFONIW

II.1. MINISIRIBA, MINISIRI MIN KA BAARA JASINNA KUNNAFOLIJENSE, LONKO NI KOROLENKO (LANDAKOW), SEKOYIRABAARA NI JADENLQGCL ma ye kunnafoni fila (02) di Nogonyekulu ma.

Kunnafoni fôlô jasinna Lawongo ka dunuja faralesé (kabalesé) jegen joggonyeba 14nan keli ma Zinare komini kôñ, Pilato Santirali maraba ra, min bololara ka ke saan 2024, Samijnalabankalo tile 3 ka taga se a tile 24 ma.

Nin joggonyeba nin bi bolomineyoro di sekoyirabaarakela sugu bee (pentirikela, jegenkela, yirilesela, fototala) ma, o ka se k'o ka lônniyaw n'o ka lônniw falen faralesé joggencogo kan.

Saan 2024 ka Lawongo dunuja faralesé jegen joggonyeba nin b'a fe ka seko ni lonko yiracogo caaman yira, o cogo ra, ka teriya basigi, an ka Jamana ni Jamana minw ye tali ke joggonyeba ra ni joggon ce.

Kunnafoni filanan jasinna janagwe kene do labenni daminekokura ma, o bi min weele "Nuwi de LONPOLO", n'a boko sijé 4nan bololara ka ke saan 2024 Sumanladonkalo tile 15 Wagadugu.

"Nuwi de LONPOLO" ka lajini ye, ka sekoyira janagwemogow yiriwa janagweko ra ani ka tulonkelaw ka janagwetulonw lakunu.

« Nuwi de LONPOLO » damineni kuraye min bi na saan seegi (08) segen kofe, o ye Jamana ka jumanlon ye ka taga cesiri faan fe, min kera landakow nafamanyoro do kebagaw fe. O fana ye jaabi ye, ka jasin sekoyira janagweko baaralonbagaw ka toonw ka dusukanko ma.

II.2. SCROW, NAFOLOW NI SININASIGI YIRIWALISIRAW SEGESSEGELI MINISIRI ye kunnafoni do di Nogonyekulu ma, ko Burukina Faso bina tali ke Silamaya yiriwali Banki (BIDI) kulu ka saan 49nan Nogonyebaw ra min bina ke Iriyadi, Arabi Sawoditi Jamana na, saan 2024 k'a ta Funtenibakalo tile 27 ka taga se a tile 30 ma.

Nin saan 49nan njogonyeba nunu bi ke ni barokun ye: « Ka kotemeninw seli, ka sinijasigi laben: Lakiika (yere yere)-Jenjogonya-Nataga (Nasuma) ». Nin saan o saan njogonyeba nunu seen fe, a bololara ka Guvereneriw ka njogonkunben ni paneliw ke, minw jasinna barokunw ma, i n'a fo Worodugufan mogow ka jenkafø yiriwali, wagati cogoya, koretoli wariko ani yiriwali sabatili ka lapiniw (ODEDE), ka fara sorø jenjogonyaw sabatili kan, BIDI Jamana tondenw ni njogon ce.

Nin saan o saan njogonyeba nunu kerefé, sorow, nafolow ni sinijasigi yiriwalisiraw segesegeli minisiri bina njogonkunbenw ke ni BIDI kulu Namogø ye ani Arabuw ka baaraknjogon werew ye walisa, ka baro ke an ka jenkafø cogoya kan ani ka kumajnjogonya ke ka taga wari kafoli sababuw kan ka di Burukina Faso ma.

II.3. SANFÉKALAN, LÖNNININIBAARA NI LAKURAYALI MINISIRI ye kunnafoni di Nogonyekulu ma, ka taga an ka Jamana sendonni faan fe politiki jenkaføba dø ra, min kera kisew seereyali kan, bana ti minw na, n'o labenna saan 2024 Funtenikalo tile 7 n'a tile 8 Abijan, Kédiwari Jamana na.

Njogoye nin ye Jamana ka sene jininikela tan ni saba (13) lajen njogon fe ka bo Jamana tan (10) na, minw bi jen ka baara ke njogon fe kosobø walisa ka deme don joona lasominifeerew ni jaabi labenni na, dance temenin yiriw banakisew kanma. Baara nin bilala barokun nin jukorø:

« Ka farimanfénfura faratiw kùnbèn ani k'o janabø walisa ka sénékelaw ka mupu sabati néemayacogo yélémayélémacogo wagati ra Farafinna Tilebenfan n'a Santiri (Cémance) ra ».

Politiki jenkafø sanfela nin ye Farafinna Tilebenfan n'a Cémancefan Jamanaw weele kerenkerenna ko, o ka:

- jen ka kisew seereyali sariyasun dø laben, min bi ben njogon ma, kerenkerenna, bananku, min bina ke Jamana tan (10) ka maraba baarada jumanba kono, minw bi dance tige yiriw ka banakisew kan;
- korsili feerew fanga bonya Jamana kelen-kelen bee kono an'o dancew ra;
- segesegelikeminanw barika bonya walisa ka yiriw ka banaw lónni teliya.

II.4. MINISIRI MIN KA BAARA NASINNA FARIKOLONANAGWEW, FUNANGEYA, NI BAARANINI ma ye kunnafoni di Nogonyekulu ma Burukina Faso sendon kan Farafinna ka tulontan 13nan na, Akira 2023 min labenna saan 2024 Funtenikalo tile 8 ka tag'a bil'a tile 23 ma Gana Jamana na.

An ka Jamana tun ye sarati ta farikolopanagwetulon tan ni duuru (15) ra, kerenkerenna farikolopanagwe, bondorita, karate sugu dɔ (tayekondo) ani basiketi balɔntan.

Burukina Faso ka cidenkulu min bi Farafinna tulontan 13nan na, ye jala 10 mumɛ sɔrɔ, o cema, sanujala kelen (01), warigwɛjala 02 ani zirajala 07. Nin jala 10 nunu ye loyɔrɔ 25nan di an ka Jamana ma, Jamana bii duuru ni naani (54) cema minw ye tali ke tulontan nin na.

Nogonyekulu bi foli lase farikolopanagwelaw n'o ka tulontanbaara jamogow ma, o ka nataga sɔroninw na ko, o k'o jija ani k'o cɛsiri ni timinandiya caaman ye walisa ka natagajuman sɔrɔ.

III. BAARAW NAMOGOYA DILI

III.1. YEREKUNBAARAW NAMOGOYA DILI

A. FASO NAMOGOYA DILI

- An balimance Sibiri **HEBIYE, Matirikili 51 176 H**, Lanpow lasagoli ensipekiteri, kilasi 11o, eselon 7^{nan}, a kera baara lasago lajana ye Jamana ka dugukolokow labenni baarada (AYENESEYEFU) ra;
- An balimanmuso Kilemansi **ZUNDI, Matirikili 23 001 (APEKI)**, Kititigela, kategori 11o, eselon 11o, a kera sigiyorjamakulu ka kenyereyebara sabatili (DEPEKI) jnamogo ye.

B. LAFASALI NI SODASIKOROW KA MINISIRISO TCGO RA

- An balimance Kasemu Salamu **SURUWEMA, Matirikili 02 31 940 A**, Lakolidenbaw kalanfa lonnijinila, a kera baarakalan jnamogo ye Jamana ka feerejonjow kalansoba (SENESI) ra.

C. JAMANA KOKANKOW, DAFEJAMANAW KA BAARAKENGOONYAW NI JAMANADEN MINW SIGININ BI JAMANA KOKAN MINISIRISO TCGO RA,

- An balimance Bukare **ZUNGURANA**, Ofisiye, a kera Burukina Faso ka Lasigiden ye Cadi (Jamena) jamana na;

D. GUVERENEMAN KA BAARAKUNDA, NI JAMA LATANGALI MINISIRISO TCGO RA,

- An balimance Madi **ZANGO, Matirikili 202 764 R**, Baarakelaw lasagoli ni marali baaradaw labenni konseye, kilasi 11o, eselon 3^{nan}, a kera Guvereneman ka baarakunda jnamogo ye Santiri Nori maraba ra.

E. SOROW, NAFOLOW NI SININASIGI YIRIWALISIRAW SEGESSEGELI MINISIRISO TOGO RA,

- An balimance Karimu **TARAWORE**, Matirkili **32 073 L**, Nafolow lasagoli ensipékiteri, kilasi 1lɔ, 9^{nan} eselon, a kera Warimugu ni nafolofen werew jatilikelaba ye, Jaa ni mankan kalansoba (IZISI) ;
- An balimance Arisəni **TUGUMA**, Matirkili **111 101 N**, Nafolow lasagoli ensipékiteri, kilasi 1lɔ, eselon 10^{nan}, a kera Warimugu ni nafolofen werew jatilikelaba ye, kònòmara sabatili santiri (SEPAVI) ra;
- An balimance Lawope Amèdi **ZERIBO**, Matirkili **272 929 W**, Nafolow lasagoli ensipékiteri, kilasi 1lɔ, eselon 4^{nan}, a kera Santiri Nɔri maraba warimarala ka nònabila ye;
- An balimance Filagule Èrive **DIRABO**, Matirkili **257 115 T**, Nafolow lasagoli ensipékiteri, kilasi 1lɔ, eselon 5^{nan}, a kera Tuwi porovensi ka warimarala ye.

F. SENÈ, BEGENMARA NI JIKONOFENW MINISIRISO TOGO RA,

- An balimance Kunbu **DIBILONI**, Matirkili **47 927 A**, Cemancékalan ni sanfekalan ka maralibaaraw lasagoli kònseye, kilasi 1lɔ, eselon 9^{nan}, a kera Baaradaw ka baarakésira sègeségela ye.

G. JAMANADENW KA NGONDÈME, ADAMADEN LADONBAARA, JAMANA KA BEEN, CENIMUSOYA NI DENBAYA MINISIRISO TOGO RA,

- An balimance Sidiki **WEDIRAWOGO** Matirkili **53 481 P**, Ladagamuli (kalan) jønjøn ensipékiteri, kilasi 1lɔ, eselon 9^{nan}, a kera denbaya ni denmisèn ñamogøba ye;
- An balimance Naziko **BOTONI**, Matirkili **51 678 N**, Ladagamuli (kalan) jønjøn ensipékiteri, kilasi 1lɔ, eselon 7^{nan}, a kera nintøorø minw bi lase denmisènw ma kéléli ani, denmisènw ka körötöli latangali ñamogø ye;

- An balimance Dirisa **TU, Matirkili 82 022 L**, Adamaden ladonbaaraw lasagola, kilasi 1lɔ, eselon 9^{nan}, a kera jamanadenw ka njogondem, Adamaden ladonbaara, Jamana ka been, Cenimusoya ni Denbaya namogo ye Santiri maraba ra ;
- An balimance Yazuma Alekisi **DO, Matirkili 51 710 J**, Denwilitokuraw ka Ladagamuli ensipekiteri, kilasi 1lɔ, eselon 8^{nan}, a kera jamanadenw ka njogondem, Adamaden ladonbaara, Jamana ka been, Cenimusoya ni Denbaya namogo ye Uwe Porovensi ra;
- An balimance Ipnasi **SAVADOGO, Matirkili 57 239 E**, Adamaden ladonbaaraw lasagola, kilasi 1lɔ, eselon 6^{nan}, a kera jamanadenw ka njogondem, Adamaden ladonbaara, Jamana ka been, Cenimusoya ni Denbaya namogo ye Kadiyogo Porovensi ra ;
- An balimance Birama **TARAWORE, Matirkili 208 478 A**, Adamaden ladonbaaraw lasagola, kilasi 1lɔ, eselon 5nan, a kera jamanadenw ka njogondem, Adamaden ladonbaara, Jamana ka been, Cenimusoya ni Denbaya namogo ye Tuwi Porovensi ra.

H. KURANBARIKA, DAMAFENW NI KARIYERIBAARAW MINISIRISO TOGO RA,

- An balimance Erimani **ILIBUDO, Matirkili 245 778 L**, Kabakuruw ni damafenw lɔnni dɔgitorasεbi sanfekalansoba kalanfa yamaruyanin min fe, kategori P2, giradi 1lɔ, eselon 2^{nan}, a kera Burukina ka damafenw ni kabakuruw lɔnnibaarada (BIMIZEBU) namogo ba ye.

III.2. FOROBABAARAW KA NAMOGOYA DILI

Njogonyekulu ye baara lasagolikelaw sigi baara lasagolikulu nataw kunna:

- Jamana ka nafolo lasagolibaaraw kalansoba (ENAREFU) r a , Sɔrɔw, nafolow ni sinipasigi yiriwalisiraw sεgesεgeli minisiriso tɔgo ra ;
- Faso Kunna-Wili (EFUKAWE) baarada r a, Farikolojanagwew, funangeya, ni baarajini minisiriso tɔgo ra.

Nogonyekulu ye Guvereneman ka baarakela kelen sigi Burukina Faso ka wari bilaninw ni nafolokundonw kesi (SEDI-BEYEFU) kɔrɔsilikulu kɔnɔ, Sɔrɔw, nafolow ni sinjasigi yiriwalisiraw sègesègeli minisiriso tɔgɔ ra.

A. SOROW, NAFOLOW NI SINJASIGI YIRIWALISIRAW SÈGESÈGELI MINISIRISO TɔGɔ RA,

Nogonyekulu sɔnna **sariyaba fila (02) ra.**

Sariyaba fɔlɔ b'an balimanmuso Ida **PARE, WEDIRAWOGO** ka furumuso, **Matirkili 91 270 M**, Nafolow lasagoli ensipékiteri, kε Guvereneman ka baarakela ye Burukina Faso ka wari bilaninw ni nafolokundonw kesi (SEDI-BEYEFU) kɔrɔsilikulu kɔnɔ, Minisiriw ka jamogosoba tɔgɔ ra, n'a bin'a ka saan saba (03) fɔlɔ baara kε.

Sariyaba filan bi mɔgɔ nataw kε Jamana ka nafolo lasagolibaaraw kalansoba (ENAREFU) lasagolikulu mɔgɔw ye, minw bin'o ka saan saba (03) fɔlɔ baara kε.

BAARAKELA MINW BINA SIGI GUVERENEMAN TɔGɔ RA

JAMANA KOKANKOW, DAFEJAMANAW KA BAARAKENGENGYAW ANI JAMANADEN MINW SIGININ BI JAMANA KOKAN MINISIRISO TɔGɔ RA :

- An balimance Zan **BENGALI, Matirkili 59 725 L**, Jamana kɔkankow lasagoli kɔnseye.

BAARAKELA MIN BINA SIGI ENAREFU BAARAKELAW TɔGɔ RA

- An balimance Yoropo Abuduli **DANBELE, Matirkili 23 02 362 Y**, Sɔrɔkow lɔnbagañana, kalanfa-baarakalanfa kudeyi.

BAARAKELA MIN BINA SIGI ENAREFU KALANDENW TɔGɔ RA

- An balimance Budunoma Zaki **WEDIRAWOGO Matirikili 219 284 A**, Nafolo lasagolibaaraw sègesègèlikela, a bina baara kε a ka kalanden namɔgbaya kuntagajanya bεε ra.

**B. FARIKOLONANAGWEW, FUNANGEYA, NI BAARANINI
MINISIRISO Tɔ̄Gɔ RA,**

Nögonyekulu sɔnna **sariyaba kelen na**, min b'an balimanmuso Aminata **KAFANDO, KABORE** ka furumuso, **Matirikili 87 321 D**, Begenmara ladilikela, kε Guvereneman ka baarakela ye Faso Kuna-Wili (EFUKAWE) baarada lasagolikulu kɔnɔ, sene, begenmara ni jikɔnɔfènw minisiriso tɔ̄gɔ ra, walisa a k'a ka saan saba (03) folɔ baara kε.

Le Porte-parole du Gouvernement,

www.sig.gov
.com

Rimtalba Jean Emmanuel OUEDRAOGO
Officier de l'Ordre de l'Etalon

Guvereneman ka kumalasela,
Irimutaliba Zan Emanuweli **WEDIRAWOGO**
Faso ka jalatigi